

Lainsäädännön arviointineuvoston lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle mikroliikkumista koskevaksi lainsäädännöksi

Mikroliikkumista koskevan esitysluonnoksen perusteella saa hyvän käsityksen asian taustasta, sääntelyn tarpeesta ja keskeisistä ehdotuksista. Esitysluonnosta on valmisteltu huolellisesti ja siinä on hyödynnetty asiaan liittyviä tutkimuksia ja tilastoja. Vaikutuksia on arvioitu monesta näkökulmasta.

Esitysluonnoksen keskeisimmät puutteet ja kehittämiskohteet

- i) Esityksessä tulee arvioida vaikutuksia kilpailuneutraliteettiin, kun kunnat ovat toimilupaviranomaisia ja toimivat sen lisäksi itse mikroliikennepalvelujen tarjoajina.
- ii) Esityksessä tulee arvioida sitä riskiä, jos palveluita tarjotaan ilman mikroliikennelupaa. Mitä vaikutuksia siitä voisi seurata?

1. Hallituksen esitysluonnoksen keskeinen sisältö

Tässä esitettävä kuvaus on suora lainaus esitysluonnoksen ”esityksen pääasiallinen sisältö” -jaksosta:

”Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi liikenteen palveluista annettua lakia, tieliikennelakia, ajoneuvolakia ja ajoneuvojen siirtämisestä annettua lakia. Esityksen pääasiallisena tavoitteena on parantaa liikenneturvallisuutta.

Esitys liittyy pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman kokonaisuuteen Kasvun kaava. Hallituksen ohjelman mukaisesti esityksen tavoitteena on luoda mikroliikkumista (muun muassa sähköpotkulaudat) ohjaavaa lainsäädäntöä sekä antaa kaupungeille ja kunnille työkalut mikroliikkumisen hallintaan. Hallituksen ohjelman mukaan hallitus asettaa liikenneturvallisuuden parantamisen tavoitteeksi, ettei Suomessa tapahdu liikennekuolemia vuonna 2050.

Liikenteen palveluista annettuun lakiin ehdotetaan lisättävän uutta sääntelyä mikroluokan ajoneuvosta ja sen myöntämisestä. Tavoitteena on antaa kaupungeille ja kunnille aikaisempaa paremmat työkalut mikroluokan ajoneuvon hallintaan ja liikenneturvallisuuden parantamiseen. Tieliikennelakiin ehdotetaan lisättävän hallinnollisella seuraamusmaksulla sanktioitu säännös liikennejuopumuksesta moottorilla varustetulla polkupyörällä tai kevyellä sähköajoneuvolla sekä sen noudattamisen valvontaa ja seuraamuksia koskevia säännöksiä. Sääntelyn tavoitteena on parantaa liikenneturvallisuutta vähentämällä päihtyneen ajamista ja päihtyneen ajamisesta aiheutuvia liikenneonnettomuuksia. Lisäksi tieliikennelakiin ja ajoneuvolakiin ehdotetaan liikenneturvallisuutta parantavia tarkennuksia kevyiden sähköajoneuvojen käyttöön.”

2. Arvio hallituksen esitysluonnoksesta ja vaikutusarvioinneista

2.1 Yleiset huomiot

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksesta hyvin käy ilmi tarve mikroluokan ajoneuvon ja etenkin sähköpotkulautojen käytön tarkempaan sääntelyyn. Esitysluonnoksessa on esimerkiksi kuvattu hyvin sähköpotkulautojen käytön yleisyyttä, kuntien sääntelymahdollisuuksia ja sähköpotkulaudoista aiheutuneita onnettomuuksia.

Arviointineuvosto katsoo, että esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset käyvät ilmi esitysluonnoksesta.

Esitysluonnoksen kuvauksen perusteella ehdotusta mikroluokan ajoneuvon sääntelemiseksi on valmisteltu huolellisesti. **Arviointineuvosto pitää myönteisenä**, että ennen esitysluonnoksen valmistelua hankkeesta on tehty arviomuistio eri ratkaisu- ja sääntelyvaihtoehdoista.

Arviointineuvosto pitää myönteisenä, että esitysluonnoksessa on kuvattu, miten arviointia on tehty ja mihin tietoon se perustuu. Luonnoksessa on hyödynnetty hyvin kotimaisia ja ulkomaisia tutkimuksia sekä tilastoja. Lisäksi esitysluonnoksessa on tuotu esiin tietopohjaan liittyviä epävarmuuksia.

Esitysluonnoksen mukaan liikenneturvallisuusstrategian seurantaa varten on asetettu seurantaryhmä, joka voi tehdä strategian toimenpideohjelman muutoksia, jos ryhmä arvioi, että toimenpiteillä tavoiteltuja liikenneturvallisuusvaikutuksia ei tulla saavuttamaan. **Arviointineuvosto pitää myönteisenä**, että sääntelyn toimivuutta seurataan ja tehdään mahdollisia muutoksia tarpeen mukaan.

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksessa on käsitelty eri vaihtoehtoja tavoitteiden saavuttamiseksi ja perusteltu valitut vaihtoehdot.

Arviointineuvosto pitää myönteisenä, että lausuntopalautetta ja sen huomioon ottamista on käsitelty monipuolisesti.

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksessa on informatiivinen katsaus ulkomaiden lainsäädännöstä ja ulkomailla käytetyistä keinoista. Jaksossa olisi hyvä vielä tarkentaa, miten muiden maiden kokemuksia on hyödynnetty valmistelussa. Esitysluonnoksen muiden osioiden perusteella jää käsitys, että kansainvälisistä tutkimuksista ja kokemuksista on saatu vaikutteita sääntelyyn.

2.2 Taloudelliset vaikutukset

Esitysluonnoksessa on kuvattu sähköpotkulautojen käytöstä aiheutuneita vammoja ja käyntejä sairaanhoidossa sekä arvioitu ulkomaisten ja kotimaisten kokemusten perusteella yhteiskunnalle koituvia kustannuksia. **Arviointineuvosto katsoo**, että esityksessä on arvioitu riittävästi olemassa olevan tiedon perusteella vaikutuksia terveydenhoidon kustannuksiin. Arvioissa on tuotu esille tietoihin liittyvät epävarmuudet.

2.3 Muut ihmisiin kohdistuvat ja yhteiskunnalliset vaikutukset

Esitysluonnoksen mukaan mikroliikenneluvan vaikutukset jäävät pieniksi, mikäli kunnat eivät käytä niille annettua toimivaltaa liittämällä mikroliikennelupaun lupaehtoja. Lupaehtojilla voidaan vähentää esimerkiksi sähköpotkulautojen suurista nopeuksista aiheutuvia vaaratilanteita. Tämä voisi parantaa myös koettua turvallisuutta ja pyöräilyliikenteen toimivuutta. Liikennejuopumussääntelyyn liittyvillä muutoksilla arvioidaan puolestaan olevan huomattavia vaikutuksia liikenneturvallisuuteen ja eri tienkäyttäjryhmien turvallisuuden tunteeseen. **Arviointineuvosto katsoo**, että esitysluonnoksessa on käsitelty riittävästi liikenneturvallisuutta monesta näkökulmasta.

Arviointineuvosto katsoo, että esityksessä tulee arvioida vaikutuksia kilpailuneutraliteettiin, kun kunnat ovat toimilupaviranomaisia ja toimivat sen lisäksi itse mikroliikennepalvelujen tarjoajina.

Esitysluonnoksen perusteella jää epäselväksi, millaisia vaikutuksia seuraisi siitä, jos palveluita tarjotaan ilman mikroliikennelupaa. **Arviointineuvosto katsoo**, että esityksessä tulee käsitellä tätä riskiä.

3. Lainsäädännön arviointineuvoston lausuma

Lainsäädännön arviointineuvoston lausunto on annettu luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle mikroliikkumista koskevaksi lainsäädännöksi (hankenumero: LVM044:00/2023), jonka liikenne- ja viestintäministeriö toimitti arviointineuvoston käyttöön sähköpostitse 23.1.2025. Lausunto on julkinen.

Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos täyttää kiitettävästi lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen vaatimukset. Arviointineuvostolla on vain vähäisiä lisäysehdotuksia hallituksen esitysluonnokseen.

Helsingissä 5. helmikuuta 2025

Leila Kostiainen

Lainsäädännön arviointineuvoston puheenjohtaja

Meri Virolainen

Arviointineuvos, lainsäädännön arviointineuvoston pääsihteeri

Yhteystiedot:

Valtioneuvoston kanslia
PL 23, 00023 Valtioneuvosto
valtioneuvosto.fi
p. 0295 16001

Liite 1 Arviointineuvoston käyttämät standardilausumat

5. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos täyttää kiitettävästi lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen vaatimukset. Arviointineuvostolla on vain vähäisiä lisäysehdotuksia hallituksen esitysluonnokseen.

4. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos täyttää hyvin lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen vaatimukset. Arviointineuvosto suosittelee, että hallituksen esitysluonnosta täydennetään neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.

3. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos noudattaa tyydyttävästi lainvalmistelun vaikutusarviointiohjetta. Arviointineuvosto suosittelee, että esitysluonnosta korjataan neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.

2. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos noudattaa välttävästi lainvalmistelun vaikutusarviointiohjetta. Hallituksen esitysluonnoksessa on olennaisia puutteita ja esitysluonnosta tulee korjata neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.

1. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnoksen puutteet ovat niin merkittäviä, ettei esitysluonnos täytä lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen vaatimuksia. Hallituksen esitysluonnoksen pohjalta ei pysty muodostamaan riittävää ja perusteltua käsitystä esityksestä, eikä sen taloudellisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista. Ilman puutteellisuuksien korjaamista on vakavasti harkittava, voiko hallituksen esityksen antaa eduskunnan käsiteltäväksi.*

* Viimeinen virke jätetään pois niissä tilanteissa, kun esitystä ei käytännössä voida vetää pois.